

ÖSTERSJÖ- FESTIVALEN

23 — 31
AUGUSTI
2024

FREDAG 30 AUGUSTI

BERWALDHALLEN
sverigesradio

Den fantastiska Trähallen på Tekniska museet fylls i sensommarkvällen av Radiokörens klangkropp i en drömlig konsert. Strauss solnedgång och Saari-ahos nattmusik leder in i uruppförandet av årets festivals tredje beställningsverk: *Face to Face* av ukrainska Victoria Vita Polevá. Schönbergs bön för fred och rättvisa bär fram till *The Dream Stream* av estniska Märt-Matis Lill, där körklangen kompletteras med jojk och elektroniska ljud.

Trähallens konstruktion består av ett rutnät i 25 lager, uppbyggt av 20 kilometer laminerat faner, i huvudsak i gran. Gran är ett savrikt träslag och används flitigt för dess akustiska egenskaper, bland annat i musikinstrument. Toner som återkommer får saven i träet att kristallisera sig i ett mönster som stärker ljudvågorna. Om musiken tystnar, faller

kristallerna efterhand isär igen. Inne i Trähallen står Wisdome, ett unikt, sfäriskt upplevelserum, där du i morgon kan se och höra sci-fi-inspirerade klimatlösningar – och testa att hitta på dina egna. Men ikväll är den en del av bakgrunden till Radiokörens omslutande klangrum.

Förhoppningsvis kan detta samspel mellan fysiska naturmaterial och musikens ogripbara toner – som icke desto mindre är en del av naturvärlden – öka publikens känsla av samhörighet med världen och varandra när musiken ljuder i Trähallen, denna byggnad som hyllas för att vara ett exempel på framtidens sätt att bygga på.

Emma Nyberg
Projektledare, Östersjöfestivalen

Radiokören: En natt av drömmar

Fredag 30 augusti kl 19.00, Trähallen, Tekniska museet

I ett hisnande program tar Radiokören oss in i drömmarnas rike. De grekiska gudarna bjuder oss till ro i Richard Strauss *Der Abend*, sedan förs vi vidare till olika nattliga världar. Som Märt-Matis Lills jojkinspirerade *The Dream Stream* där körsångarnas röster

drömlikt förvandlas och förvanskas elektroniskt, och som i Arnold Schönbergs *Friede auf Erden* där uttrycket spänner från det djupaste djupa till det mest upphöjt sköna.

Radiokören

Kaspars Putniņš chefsdirigent

RICHARD STRAUSS (1864–1949)

Der Abend

13'

KAIJA SAARIAHO (1952–2023)

Nuits, adieux

12'

Solister: Eleonora Poignant, Anna Graca,
Love Tronner & Jonas Törnqvist

VICTORIA VITA POLEVÁ (f. 1962)

Face to Face – uruppförande,
beställningsverk ÖSF

8'

ARNOLD SCHÖNBERG (1874–1951)

Friede auf Erden

8'

MÄRT-MATIS LILL (f. 1975)

The Dream Stream

16'

Solist: Johan Pejler

Live-elektronik: Märt-Matis Lill

Ungefärlig konsertlängd: 1 tim

Konserten sänds direkt i Sveriges Radio P2.

Sprakande klangfärger i den förtrollade natten.

År 1897 tonsatte Richard Strauss *Der Abend*, en dikt av Friedrich Schiller, för 16-stämmig kör a cappella. Romantikern Strauss håller sig nära texten och tonmålar med täta harmonier. Sopranernas höga g i pianissimo bildar startpunkten för en magnifik, glödande solnedgång där ljuset sjunker ner, illustrerat av Strauss med fallande linjer, in i nattens djup.

Kaija Saariahos musik involverar ofta elektronisk manipulation av något slag, så även i körstycket *Nuits, adieux* färdigställt 1996. Det suggestiva stycket handlar om den bitterljuva paradoxen att behöva vakna och ta farväl av natten och drömmarna. Verket består av två delar, där den första är baserad på utdrag ur romanen *Echanges de la lumière – Utbyte av ljus* – av Jacques Roubad, den andra på den filosofiska novellen *Séraphita* av Honoré de Balzac.

Victoria Vita Plevá är en väletablerad, nu levande ukrainsk kompositör. Hennes musikstil har varit en resa från avantgardistisk estetik och polystylism, till att ha landat i så kallad "helig minimalism", en stil som kännetecknas av en minimalistisk estetik och ett utpräglat religiöst eller mystiskt ämnesfokus. Här uruppförs ett nyskrivet verk av henne som beställts till Östersjöfestivalen.

Arnold Schönberg skrev *Friede auf Erden* 1907, men det framfördes först 1911. Det blev det sista betydande han skrev under sin tonala period innan han började experimentera med atonala klanger, som i sin tur skulle leda fram till hans revolutionerade tolvtonsteknik. Texten är en dikt av Conrad Ferdinand Meyer, skriven för 1886 års julupplaga av en tysk familjetidning. Trots berättelsen om Kristi födelse i den första strofen är innehållet mer profant än andligt.

Märt-Matis Lills *The Dream Stream* för kör och elektronik från 2015 är inspirerad av en samisk jojk med titeln *Niehkkoája*, som Lill hörde framföras i Finland. Jojken är avsedd att kommunicera ett visst sinnestillstånd, och kan vara som ett vaket drömtillstånd. I *Niehkkoája* föreställer sig jojkaren en fjärl som flyger uppströms ovanför en liten flod. I *The Dream Stream* sjungs den av en bassolist, omgiven av körens ordlösa, harmoniskt komplexa sång. Elektroniken använder Lill bland annat för att gestalta den naturliga miljön, till exempel det rinnande vattnet i slutet av verket.

Andreas Konvicka

Victoria Vita Polevá om *Face to Face*

När jag blev inbjuden av Emma Nyberg och Kaspars Putniņš till att komponera ett stycke för Östersjöfestivalen kom jag genast att tänka på hur musik gestaltar ett "förändrat öde". Jag tänkte först komponera ett stycke med titeln *Lotus Land*, efter Tennysons dikt.

Den berättar historien om sjömän som upptäcker en paradiso där de får skydd och frid. De väljer ändå att lämna skönheten och alla förlustelser och återvända hem. Men jag övergav snabbt tanken. Jag drogs mer åt att skapa musik som fångar hur lidande övergår i skönhet – kärlekens förändrande makt. Det kändes som ett djupare, mer allmängiltigt tema.

Vid ungefär samma tidpunkt fick jag brev från Kaspars. Han nämnde att några av mina kompositioner påminde honom om trettonde kapitlet i Första Korinthierbrevet:

"Kärleken är tålmodig och god. Kärleken är inte stridslysten, inte skrytsam och inte uppblåst. Den är inte utmanande, inte självisk, den brusar inte upp, den vill ingen något ont. Den finner inte glädje i orätten men gläds med sanningen. Allt bär den, allt tror den, allt hoppas den, allt uthärdar den. Kärleken upphör aldrig ..."

Jag tillägnade stycket Arvo Pärt. För inte så länge sedan kom vi och hans fru Nora under ett samtal in på föreställningen om den gränslösa fullheten. Jag har inte förrän nu kopplat det samtalet till Korintierbrevet och Arvo Pärts insikt: "När fullheten (Pleroma) inträffar försvinner delarna." Det här betyder enormt mycket för mig, jag ser det som ett personligt inlägg.

Victoria Vita Polevá

Översatt till svenska av Katarina Trodden
Särskilt tack till Ukrainska institutet i Sverige för hjälp med översättning från ukrainska.

Festivalprogram

FREDAG 23 AUGUSTI – LÖRDAG 31 AUGUSTI

Under festivalen pågår en utställning i Berwaldhallen av studenter från tre av Konstfacks kandidatprogram: *Keramik och glas*, *Smycken och corpus*, samt *Textil*. Verken relaterar till årets festivaltema – drömmar och visioner.

FREDAG 23 AUGUSTI

16.00 Nedre foajén, Berwaldhallen
Konsertintroduktion med Gerard McBurney

17.00 Berwaldhallen
MUSORGSKIJS CHOVAJSJTJINA

LÖRDAG 24 AUGUSTI

18.00 Berwaldhallen
Samtal: I skuggan av kriget

19.00 Berwaldhallen
BLICKEN MOT UKRAINA

SÖNDAG 25 AUGUSTI

10.30–15.00 Berwaldhallen
Familjedag med öppet hus

11.30 & 13.00 Berwaldhallen
**DRÖMKIOSKEN –
FAMILJEFÖRESTÄLLNING**

MÅNDAG 26 AUGUSTI

18.00 Nedre foajén, Berwaldhallen
**Samtal: Visioner och visionärer
i konstmusiken**

19.00 Berwaldhallen
WANG & SALONEN

TISDAG 27 AUGUSTI

16.00–17.30 & 20.00–21.30,
Finlandsinstitutet
Festivalbastu

18.00 Finlandsinstitutet
**Samtal: Historieskrivning och
framtidssberättelser**

19.00 Finlandsinstitutet
**KAMMARMUSIKKONSERT
MED KATHRIN LORENZEN**

ONSDAG 28 AUGUSTI

18.00 Nedre foajén, Berwaldhallen
Samtal: Antropocenlaboratoriet

19.00 Berwaldhallen
BALTIC SEA FESTIVAL SCIENCE LAB

TORSDAG 29 AUGUSTI

18.00 Nedre foajén, Berwaldhallen
**Samtal: Aktivism och hopp – vad driver
engagemang i kristider?**

19.00 Berwaldhallen
**TALLINNS KAMMARORKESTER
TOLKAR PÄRT & SAARIAHO**

FREDAG 30 AUGUSTI

19.00 Trähallen, Tekniska Museet
RADIOKÖREN: EN NATT AV DRÖMMAR

LÖRDAG 31 AUGUSTI

15.00–17.00 Wisdome, Tekniska museet
Workshop: Radical Ocean Futures

18.00 Nedre foajén, Berwaldhallen
Samtal: Drömmar om klimatet

19.00 Berwaldhallen
GARDOLIŃSKA & MONTERO

21.30 Berwaldhallen
**LATE NIGHT CONCERT
MED GABRIELA MONTERO**

BILJETTER

På webben:

balticseafestival.com

Per telefon:

Ring 08-784 18 00, serviceavgifter tillkommer.
Helgfri mån–fre kl 12–18 samt två timmar före konsert.

I Berwaldhallens biljettkassa, Dag Hammarskjölds väg 3:

Biljettkassan är öppen två timmar före varje konsert.

E-post: biljettkontoret.berwaldhallen@sverigesradio.se

FÖLJ OSS PÅ

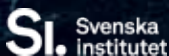
www.facebook.com/BalticSeaFest

Instagram: [@balticseafest](https://www.instagram.com/balticseafest)

Alla våra konserter sänds i Sveriges Radio P2
och vissa sänds även på Berwaldhallen Play.

SAMARBETSPARTNERS

Kulturskolan

TEKNISKA FORMAS

MED STÖD AV

Kulturdepartementet

KULTURRÅDET

Med stöd från Stockholms stad

BERWALDHALLEN
[sverigesradio](http://sverigesradio.se)

SVERIGES RADIOS
SYMFONIORKESTER
[sverigesradio](http://sverigesradio.se)

RADIOKÖREN
[sverigesradio](http://sverigesradio.se)